

Un altre 14 d'abril que passem a l'exili. Una altra data que ens porta el record del que foren aquelles magnifiques jornades del 1931 en les quals les forces populars enderrocaven un règim nefast i intentaven fer que Catalunya i Espanya ocupessin en el conjunt mundial el lloc que la geografia i la historia els havia assenyalat.

D'aleshores ençà, quants i quants aconteixements: guerra antifranquista, començament de l'exili, guerra mundial i, al final d'aquesta, la gran desilusió al constatar que les forces antifeixistes enlloc de castigar el dictador espanyol no feien altra cosa, uns i altres, que ajudar-lo a mantenir-se al poder.

Els anys han passat i nosaltres hem anat creient en una solució màgica del problema peninsular. Inclús, moltes vegades, ha semblat com si oblidéssim el nostre objectiu principal, la llibertat de Catalunya i d'Espanya, per a entretenir-nos en baralles de tendència o en discussions bizantines. Mentrestant, Franco i el franquisme han continuat oprimint la nostra terra i impossibilitant la incorporació del nostre poble al conjunt del món civilitzat.

S'ha dit que les dificultats venien del fet que no estavem units. La demostració ha estat feta abastament que aquest argument no té altre objectiu que intentar fer callar la consciència del món davant la manca d'escrúpols amb que tothom s'ha comportat envers nosaltres.

Cada vegada que per a coses concretes ha estat necessària la unitat d'acció, aquesta unitat ha reeixit. Va reeixir el 14 d'abril del 1931, va reeixir el 16 de febrer del 1936, es feu el 19 de juliol i es recreà a l'alliberament de França. Perquè no ha reeixit, doncs, més tard ?

Nosaltres només volem remarcar, avui, que quan més difícil semblava una acció de conjunt de les forces antifranquistes, dos fets han vingut a demostrar que aquesta unitat d'acció és sempre possible.

El primer fet fou la reunió convocada pel Casal de Catalunya de París que per meté a un cert nombre de persones que havien ostentat càrrecs representatius o s'ocupen activament de periodics u organitzacions a l'exili, de contrastar opinions i de portar a terme una sèrie d'accions en comú.

El segon fet fou l'acte celebrat per les forces democràtiques peninsulars el dia 17 d'abril en el que feren us de la paraula Arsenio Jimeno (P.S.O.E.), José Maldonado (I.R.), Fernando Valera (U.R.) Manuel de Irujo (P.N.B.) i el nostre amic Joan SAURET, membre del Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Aquests dos actes no han tingut altre àmbit que la regió parisencà. Era aquesta la intenció clara i concreta dels organitzadors els quals no volien ultrapassar els drets que els corresponen segons els respectius estatuts o reglaments. En l'àmbit català i en l'àmbit peninsular la prova fou feta, però, que les forces democràtiques i antifranquistes podien, per un treball determinat i concret, trobar terrenys d'entesa valables i pràctics.

L'èxit del miting, els centenars d'antifranquistes que hi acudiren, ha demostrat abastament que els respectius Comitès Departamentals havien copsat el desig profund dels exilats de que les organitzacions i les Institucions deixin l'actitud passiva en que fins avui han actuat i tornin a la palestra amb valentia i amb eficàcia.



Tres organismes tenen la missió de mantenir ben alta i ferma la bandera de la llibertat dels pobles peninsulars: La Generalitat de Catalunya, el Govern d'Euzkadi i el Govern de la República Espanyola. Escolten aquestes Institucions la veu dels milers i milers d'exilats que arreu del món esperen amb impaciència mal retinguda el moment de retornar a casa nostra en plena llibertat i democràcia ?

El Govern de la República, el Govern d'Euzkadi i la Generalitat de Catalunya tenen l'obligació d'orientar l'exili i l'interior vers noves formes de lluita, vers noves perspectives de combat per a possibilitar el més ràpidament possible l'ensulciada del règim franquista i la instauració de la llibertat a la Península.

El dia 17 d'abril del 1954, els responsables departamentals de les organitzacions democràtiques peninsulars demostraven a París la possibilitat d'una entesa general i marcaven el camí per a una acció de conjunt, eficaç, de les forces representatives de la democràcia antifranquista. Ha arribat el moment de que els responsables de totes les organitzacions es donin compte de la necessitat d'aquesta entesa, del desig reafirmat una i cent vegades pels militants, de que es faci una tasca de conjunt tenint solament en compte les necessitats i les perspectives del moment.

Els diferents Comitès Departamentals han acomplert la seva missió. Correspon ara als organismes superiors dels Partits - Comitès Executius o Consells Directius - a prendre en mans aquesta situació per a fer possible una actuació general al costat de les Institucions, però amb un ampli marge de confiança i de llibertat, per a portar a terme una obra concreta de propaganda i d'acció a l'interior i a l'exterior del territori peninsular que permeti l'enderrocament o almenys l'afebliment essencial del règim franquista.

Voldran els representants de les organitzacions escoltar la veu de les Departamentals i iniciar l'acció necessària per al recobriment de la Pàtria i de la Llibertat ?

Es aquest el desig més sincer de tots els antifranquistes. Nosaltres esperem que l'exemple donat per les Departamentals de París serà tingut en compte pels organismes corresponents. I que aquest exemple farà, potser, obrir els ulls a aquells que fins avui no ho han fet.

Nota important.- Al moment en que estavem acabant la confecció del nostre Butlletí ens arriben notícies importantíssimes referent a la política catalana i, aiximateix, a la del nostre Partit. En el nostre proper Butlletí donarem compte d'aquests aconteixements que marquen una fita important en l'actuació catalana a l'exili.

A aquest efecte, una Assemblea General Extraordinària serà convocada proximitat pel Consell Departamental del Sena d'Esquerra Republicana de Catalunya.

D'arreu de França ens arriben cartes demostrant la satisfaccio dels nostres amics per l'afirmacio feta en el nostre darrer Editorial. No era la nostra intencio que els militants d'Esquerra Republicana de Catalunya a França aprobessin la linia de conducta tracada en el nostre darrer Butlletí. No obstant, estem contents al saber que hem interpretat, sense buscar-ho, l'opinio d'un gran nombre de militants del nostre Partit i com estem disposats a continuar en la mateixa linia mentres i tant un organ oficial del nostre Partit - de tot el Partit - no torni a ocupar la plaça deixada vacant d'ençà d'una colla de mesos.

Avui, degut a la seva importancia, tenim la satisfaccio de reproduir uns paràgrafs de la lletra que ens ha adreçat el nostre amic Josep FONTBERNAT, diputat al Parlament de Catalunya, des d'Andorra :

"Permeteu-me que us digui com estic d'acord amb el contingut del Butlletí i com voldria que em consideressiu adherit a aquesta politica d'accio que empreneu."

"Actuar i prou. Actuar com es pugui, on es pugui, amb qui es pugui. L'Esquerra Republicana de Catalunya com a partit nacional català i la Generalitat de Catalunya com a dipositari de totes les essencies nacionals, no tenen necessitat de ningú per a actuar..."

"...Jo a Andorra soc lluny de vosaltres, pero aprop de Catalunya. Ja em sab greu no poder, com abans, esperonar els nostres amics de Paris, una mica massa instal·lats a l'immobilisme..."

"Voldria que vegessiu en la meva carta, una mena de confirmacio al bon efecte que el vostre Butlletí m'ha fet. Ja sabeu que molts cops no he estat conforme amb vosaltres, per certes campanyes que no he cregut oportunes, porque no es referien a problemes urgents que tenim a resoldre. Jo voldria que Catalunya estés present a tot arreu. Tenim homes i voluntats per a ocupar tots els llocs. Pero hi ha una feina a fer abans que totes. Quelcom de previ. I es de donar vida a les dues uniques coses que representen una realitat: La GENERALITAT i l'ESQUERRA. L'una no pot anar sense l'altra.

"La Generalitat es l'esperit, quelcom d'intocable, d'indiscutible. El dogma, com si diguessim.

"L'Esquerra es l'instrument politic. El que te de barallar-se amb qui sigui. De discutir amb tots aquells que acceptin la discussio com un mitjà d'ontesa i de comprensió.

"Es l'Esquerra que te de portar de nou la llibertat a Catalunya".

Heus aci el text de l'important document que fou distribuït la nit de l'acte commemoratiu del XXIIIè aniversari de la República i que va signat pels representants dels Comitès Departamentals de Paris-Sena de totes les organitzacions afiliades:

" Després de commemorar fervorosament el XXIIIè aniversari del pur i exemplar veredicte popular d'Abriil del 1931 que en instaurar la República a Espanya afermançà la democràcia política obrint un ample camí al progrés social i econòmic, i en atorgar l'autonomia a Catalunya i al País Basc inicià una nova era de concòrdia entre els pobles peninsulars, les organitzacions que subscriuen han arribat a les següents conclusions :

1a) Recorden que el règim establert pel general Franco amb l'ajut d'Hitler i de Mussolini fou condemnat per l'O.N.U. per la il·legitimitat del seu origen, pel caràcter totalitari del seu contingut i pel sistema tirànic del seu exercici, i afirmen que el règim actualment imperant a Espanya continua essent el mateix que en el seu dia condemnaren les Nacions Unides.

2a) Denuncien el monstruós pacte signat per Franco amb el Govern de Washington - que alguns presenten com un acte lligat a la defensa de la democràcia -, pacte que reforça la tirania franquista i aguditza el problema espanyol tot podent suscitar nous germes de guerra civil.

3a) ~~Després~~ d'aquest fet, proclamen la voluntat de continuar sense treva, per tots els mitjans a llur abast, la lluita contra la dictadura i els seus possibles sostenidors.

4a) Afirmen, així mateix, la necessitat de concertar més estretament les activitats de tots els partits democràtics i de les organitzacions sindicals lliures per tal d'acabar l'opressió que afebleix i deshonra el nostre poble.

5a) Propugnar com a procediment irrecusable la celebració - previ el restabliment de les llibertats essencials, i amb tota mena de garanties d'autenticitat - d'eleccions amb les quals el poble pugui determinar lliurement el règim de la seua preferència.

6a) Expressen la seva solidaritat envers les diverses manifestacions obreres que, el mateix que els recents aconeteixements d'algunes ciutats d'Espanya, són el signe evident d'un profund i creixent malestar que únicament pot acabar-se amb el retorn a les llibertats democràtiques.

7a) La inevitable descomposició del règim franquista ens trobarà preparats i disposats per a establir les bases de la concòrdia nacional basada en la llibertat política, individual i col·lectiva, en el progrés econòmic i en la justícia social. Aquest és el millor homenatge que podem retre a la plèiade d'herois que moriren per la llibertat i als que continuen sacrificant-se per ella.

Paris, 17 d'Abriil del 1954

Pels Comitès Departamentals Paris-Sena :

Izquierda Republicana : J. Maldonado i A. Subirà - Union Republicana : A. Ortega i T. Ruiz - Partido Republicano Federal : B. Barbadillo i G. Garcia - Partido Obrero Socialista Español : E. Expósito i A. Jimeno - Partido Nacionalista Vasco : Antolin Alberdi - Esquerra Republicana de Catalunya: N. Sunyer i M. Ferré - Moviment Socialista de Catalunya: A. Iborra - Partido O. de Unificación Marxista : E. Ariño i V. Artigas. -----

6.

GRAN ACTE COMMEMORATIU
DEL XXIIIÈ ANIVERSARI DE LA REPUBLICA

Sota la presidència de l'ex-ministre senyor J. Maldonado, que estava acompanyat pels representants dels Comitès Departamentals de totes les organitzacions polítiques de Paris-Sena, la nit del passat 17 d'Abril tingué lloc a la sala de congressos de la sindical C.G.T.-F.O. un gran acte commemoratiu del XXIIIè aniversari de la proclamació de la República. La gran sala estava plena de gom a gom i a l'escenari llufen les banderes de la República, de Catalunya i d'Euscadi així com les dels comitès organitzadors de l'acte que per primera vegada aplegava el conjunt polític d'aquella regió francesa.

Després de llegides les innumbrables adhesions rebudes d'arreu de França, començaren els discursos tots ells d'exaltació del republicanisme i de la democràcia, tots els quals foren aplaudits amb un gran entusiasme. L'ex-ministre senyor MANUEL D'IRUJO, que parlà en nom de tots els bascos, féu un elogi abrandat de la lluita clandestina que els bascos sostenen a l'interior contra la dictadura, posà de relleu la vergonyosa contradicció d'algunes democràcies que molt puntilloses quant al dret de sufragi de països que mai no l'havien practicat en canvi troben excessiu que els nostres pobles són prevalguin per a determinar llur voluntat. "Nosaltres -acabà- continuem essent on èrem i no ens fa por la política que pretèn arrencar-nos l'esperit basc, això que és tan nostre i que esperem que amb la vostra ajuda i dins d'una República, tornarem a fer prevaler públicament".

El senyor ARSENIO JIMENO, que parlà en nom dels partits socialistes, in-
vectivà els pactes de Washington i del Vaticà amb la dictadura espanyola i digué que si fins ara els aniversaris de la victòria de l'Exèrcit espanyol contra el seu propi poble eren celebrats amb desfilades de material bèl-
lic cedit per Hitler i Mussolini el d'enguany ha tingut lloc amb material nord americà, el mateix que serví per a vèncer a les dictadures. S'alçà contra la suposició d'una liberalització del règim franquista i digué que el dictador ha parlat sense equívocs en dir que "no hi ha altra possibilitat de concòrdia que la d'incorporar-se al seu moviment, ni més possibilitat de treballar per als obrers que la d'incorporar-se als sindicats verticals". Demanà que no desmoralitzéssim l'interior amb les nostres querelles i es declarà compenetrat amb els ideals republicans i d'acord amb les autonomies que permeten el desenvolupament dels pobles basc i català.

El ministre senyor FERNANDO VALERA, que parlà en nom de tots els partits republicans, després d'anatematitzar vivament els procediments totalitaris féu un elogi penetrant i emocionant de la personalitat humana. "Dues maneres, digué, hi ha de fer política : la de Procust i els seus deixebles que emmotllen amb el ferro els homes a les dimensions físiques d'aquells i la del sistema democràtic republicà que es basa en el principi que tots els homes i pobles són iguals en l'exercici dels drets. Els republicans estem disposats a tots els sacrificis per a reconquistar la llibertat : dintre dels camins de la llei, si ens són oberts, i d'altra manera si ens els tanquen".

El nostre amic JOAN SAURET començà dient que "parlava en aquell acte en nom dels nacionalistes i especialment dels que continuaven fidels a la polí-

...



7

tica de Macià i de Companys perquè quedés constància que la infame persecució de Franco als sentiments catalans no assoliria dissociar-nos del conjunt de la democràcia espanyola la qual rebutja en bloc tota l'acció franquista". Després d'evocar el camí fet amb els republicans espanyols afirmà que els catalans continuàvem sentint-nos solidaris d'aquells que consideren vigent el pacte concretat en la Llei d'autonomia votada per les Constituents del 1931. Diguin el que vulguin certs despistats de Mèxic, afegí, no hi haurà a Espanya llibertat per a uns si no n'hi ha per a tots. Sense un règim republicà a la Península Catalunya no veurà reconeguda ni poc ni molt la seva personalitat. La prova que les autonomies i els programes culturals dels governs figuraven entre les millors realitzacions de la República ho evidencia l'acarnissament amb què Franco ~~els~~ ha tractat. Al·ludint després la frase "Prefiero una España roja a una España rota" Sauret digué que els deixebles d'aquell sentenciador han fet UNA ESPANYA ROJA que va cap el nihilisme i que "l'olla franquista de la UNITAT ha saltat en 28 milions de trossos car llevat d'uns quants aprofitats ningú no està d'acord a considerar-se integrat a un Estat que ha esdevingut un digne element de la Lliga Arab tant pel seu desgovern com perquè els prínceps del "movimiento" són un model de corrupció".

LA SITUACIO A L'EXILI : El nostre amic advertí seguidament que malgrat la inoportunitat i àdhuc la impertinència d'utilitzar en aquests actes emotius els colors grisos per a traçar la nostra perspectiva això no obstant prevaldria en l'orador el principi de la responsabilitat que l'obligava a ésser franc. " Es cert, digué, que àdhuc els sords poden ja percebre els crits de les baralles entre els que componen la colla franquista, però i què passa en el nostre camp?. La política de l'emigració és contemplativa i si m'ho permeteu diré que ens limitem a administrar - en el bon sentit de la paraula - els interessos ideològics de les nostres organitzacions, ens acontentem a registrar els aconteixements sense explotar-los bo i esperant que ells ens ho donin tot fet. Els nostres quadres no es renoven, els nostres fills, passats els 20 anys, si bé continuen fidels als sentiments dels pares ja no se senten militants. I és que gairebé tots en lloc d'anar de passada per França i les Amèriques cap a casa nostra ens instal·lem al país de refugi, ens acomodem dintre de la incomoditat. Poca cosa hi farà que continuem còtit - zant, llegint la nostra premsa i acudint a les festes i una mica a les assemblees si no sentim dintre nostre el neguit de tornar a casa. Si en lloc de convertir-nos com ho fem en residents econòmics (amb ideals, és cert) no accentuem la nostra condició de refugiats polítics aquelles banderes que voldríem veure desfilar pels carrers de casa nostra aniran a parar en un museu polític de l'estranger".

LA SITUACIO A L'INTERIOR : Parlant de l'interior, el nostre amic digué que la generació del 31 en general ha resistit amb coratge els atacs del franquisme, però que encara no s'apercebeixen llurs substituïts en els quadres polítics i sindicals. " La joventut, presa globalment, no aspira a res, només pensa a evadir-se per mitjà del futbol. A les Universitats no queden, és cert, falangistes, però dintre d'elles no hi guspireja encara el neguit d'enderrocar el règim avorrit. Tots els problemes estan endossats a la Providència i existeix un desconeixement absolut del que passa en el món car la premsa i la ràdio falangistes ho deformen tot, tot ho escamotegen. Són encara munió els joves de la post-guerra que confonen el tranquil i pur 14 d'Abri1 del 1931 amb el turbulent 19 de Juliol del 1936 car se'ls ha fet creure que la República és sinònim de desori i de convulsió per a impedir els quals vingué el "movimiento". Adhuc els joves que podem considerar amics nos-

•••

8.

tres estan tan poc informats que així que passen la frontera i se'ls parla de les nostres Institucions es queden estranyats com si es digués veient un panorama del planeta Març. Es cert que per més que faci la propaganda franquista no podrà fer desaparèixer definitivament del mapa polític peninsular aquelles doctrines que han adquirit carta de ciutadania en la política internacional, com tampoc podrà impedir el ressorgiment d'aquells sentiments que a Catalunya i Euscadi més que en els homes mateixos estan profundament arrelats en la terra mare. Ja s'observa en bastants joves el neguit de saber què passa a l'estranger, què hi ha darreta el fum del persistent "Acordos del 1936", presenten l'existència de problemes, però és una curiositat un xic platònica, acadèmica i les doctrines a les quals s'apropen de tan mesurades i pesades esdevenen impracticables puix que no tenen en compte ni les realitats de la vida ni les imperfeccions de l'home. Així les coses, causa tristesa pensar que en el cas d'un col·lapse la política de l'exili no tindria cap pla, aniria a la deriva, i l'interior, en plena confusió, restaria a la mercè dels arrivistes, fóra camp abonat per als "curanderos".

LA COMUNITAT DE LA LLIBERTAT : Davant d'aquest doble depriment fenomen Sauret demanà què calia fer. Per a ell no es tracta, de moment, d'anar a un pacte antifranquista car "és més urgent, molt més urgent, determinar des d'ara una acció de cara l'interior per tal de rectificar la història que han escrit els falangistes, per a destruir les llegendes injurioses de què hem estat l'objecte, per a crear un clima polític i, per fi, propiciar una educació política que atenyi el màxim possible de joves. I aquesta tasca no és oportú que la facin dispersadament les organitzacions perquè l'interior, ple de rezels, hi veuria una empresa egoista, partidista. Bé està que les organitzacions continuïn la seva tasca de cara llurs quadres de l'interior, però en tant que el franquisme ens ataca globalment escau de repel·lir-hi en conjunt i no pas en "guerrilla", amb tota objectivitat, amb el màxim de desinterès orgànic. Ara - continuà l'orador - que tant es parla de "pools" nosaltres ens hauríem de posar una mica a la moda i crear la COMUNITAT DE LA LLIBERTAT a la qual les Institucions, les Organitzacions i els militants haurien d'aportar llurs esforços i llurs possibilitats. Les organitzacions haurien d'autoritzar alguns de llurs periodistes, economistes, intel·lectuals i polítics per a fer funcionar aquell laboratori de la Llibertat. D'allà n'haurien de sortir cap a l'interior els textos que reivindicassin l'acció de la nostra República, que restablissin la veritat de cada una de les nostres doctrines tan estrafetes pel falangisme, que rectificassin les mentides i que denunciessin la corrupció i la incapacitat. Aquests homes, que treballarien en l'anonimat i el silenci ens tindrien al corrent de les reaccions de l'interior i ens podrien fornir els elements necessaris per a trobar noves tàctiques per a lluitar contra Franco."

EL PACTE ANTIFRANQUISTA : "Sí, digué l'orador, també porta pressa el Pacte antifranquista car un cop creat a l'interior un clima de civisme hi hauria de seguir l'acció política de les organitzacions disposades a dotar els nostres pobles d'un règim democràtic i republicà. Es francament vergonyós - accentuà Sauret - que mentre 120 diputats francesos de diferents tendències han pogut coincidir en un Comitè pro Espanya Lliure nosaltres no podem fer-ne un de similar que fos la resultant d'una coincidència en unes línies generals capaces de donar a l'interior la penyora del nostre desig d'estabilitzar la política peninsular per tal de refer el país i de fer-lo avançar com cal. No hi ha cap problema que pugui impossibilitar aquest pacte puix que ara no són hores de repartir-nos uns Decrets si no de guanyar la Llibertat per a després

...

9.

sotmetre'ns al Jutge Suprem que és el Poble, l'únic que pot determinar els colors que més li plauen d'entre els que figuren en els nostres mostraris. Jo crec, afegí, que hauriem de valer-nos dels alligonaments que veiem a la nostra vora per a tractar d'entendre'ns àdhuc en les matèries més espinoses. Tots els grans principis estan avui sotmesos a una profunda revisió, i cauen els grans "tabús" de la sobirania, de l'economia i del progrés nacionals. El concepte de Pàtria s'humanitza, s'universalitza i és just de dir que la Pàtria no existeix allà on no es procura la seguretat social a tots els ciutadans, on no es facilita a les masses un millor nivell cultural."

"A la unidad de destino" de que ens parlen els falangistes referint-se a tots nosaltres com a elements per a escenes goyesques o numantines, nosaltres hi hem d'oposar la nostra d'unitat per a, primerament, impedir la clàssica neurosi de la catàstrofe i per a procurar, després, la riquesa espiritual i material dels nostres pobles i dels nostres homes".

El nostre amic Sauret acabà el seu brillant discurs, que meresqué una gran ovació, evocant els milers i milers de morts deixats en els cementiris d'arreu del món " les tombes dels quals esperen, obertes, que un demà, un demà que tots ens hem de conjurar a apressar, aquells desapareguts acompanyats per les nostres multituds en un silenci religiós podran trobar definitiu repós en un tros de terra calenta, vora dels seus i davall d'un sol radiant de Llibertat, d'una Llibertat de tots i per a tots per la qual ells sofriren, lluitaren i moriren".

El nostre agraïment

Nombrosos han estat el nostres amics que han respost a la crida feta pel Comité Departamental del Sena. Els uns ens han enviat els diners de la subscripció al Butlletí. Altres, més generosos o mes possibilitats, ens hi han afegit un petit donatiu que contribuirà a poder enviar el nostre Butlletí a al tres persones que actualment no el reben. Cal, però, continuar en aquesta tasca; el treball que tots plegats ens hem imposat de fer coneixer als nostres militants i amics necessita que tots hi col·laborem amb el màxim de les nostres possibilitats. Els que encara no ho han fet i estan d'acord amb la nostra actuació que no tardin a enviar-nos o el prou de la subscripció o un donatiu. Per avençat, a tots, el nostre agraïment:

BUTLLETÍ de SUBSCRIPCIÓ

Nom _____ domiciliat a _____
_____ declara subscriure un abonament al BUTLLETÍ

D'ESQUERRA. REPUBLICANA DE CATALUNYA DE PARIS i envia la quantitat de DOS CENTS CINQUANTA FRANCS al C.C.P. PARIS 768257 (Josep Sans, 35 Av. Foch. Paris XVIe).

(signatura)

IMPRIMÉS



Jordi ARQUER
Boite postale 6
PARIS (8°)

Lluís Gausachs
31, Bd Bonne Nouvelle
Paris 2°